

Norsk Kulturminnefond

Årsmelding

2010

Norsk Kulturminnefond, P.b. 253, 7361 Røros, Norge

Organisasjonsnr.: 985 980 101 (registrert i Brønnøysundregisteret 28.08.2003)

Besøksadresse: Bergmannsgata 17 (fra ca 01.04.11), 7374 Røros

Telefon: +47 73 10 36 00 (sentralbord), +47 41 42 16 01 (mobil)

E-post: post@kulturminnefondet.no

Nettside: www.kulturminnefondet.no

Ansvarlig redaktør: Direktør Jon Suul

ÅRSMELDING 2010

NORSK KULTURMINNEFOND

Røros 2011

INNHALDSFORTEGNELSE

1. FORORD	4
2. OM KULTURMINNEFONDET	5
2.1 Etableringen	5
2.2 Styringsdokumentene for 2010 :	5
2.3 Visjon	5
2.4 Styrets medlemmer og varamedlemmer 2010	5
2.5 Styrets arbeid 2010	6
2.6 Administrasjon	7
2.6 Faggruppen	10
2.7 Evaluering	10
3. BUDSJETT OG REGNSKAP	11
3.1 Resultatregnskap 2010	12
3.2 Kapitaloversikt	13
4. SØKNADER OG BEHANDLING	13
4.1 Søknadsøkningen fortsatte i 2010	13
4.2 Verdiskapingsprogrammet (VSP)	13
4.3 Status tilskudd til fredete kulturminner og kulturmiljø	15
4.4 Status tilskudd til kulturhistorisk viktige kirker	16
4.5 Saksbehandlingstid og prosedyrer	16
4.6 Klager	16
4.7 Kunngjøring av frister for å søke om fondsmidler	16
4.8 Krav om privat medfinansiering	17
4.9 Prioriteringsgrunnlaget for søknadsbehandlingen	18
4.10 Søknader og resultat av behandlingen i 2010 samt oversikter for 2003-10	19
VEDLEGG	
1 Tabeller	
2 Årsrapport med tabeller	

1. FORORD/SAMMENDRAG

Årsmeldingen for 2010 omfatter det 8. virksomhetsåret for Kulturminnefondet, det 7. virksomhetsåret med base på Røros.

2010 har vært et spennende år for Norsk Kulturminnefond. Arbeidet med revisjon av vedtektene fra 07.03 2003 startet før jul 2008, og i løpet av 2010 ble departementets arbeid med nye forskrifter omsider avsluttet og satt i kraft fra 01.01 2011.

Det har skjedd utvikling også på flere andre felter. Den viktigste interne hendelsen for effektivisering av arbeidet i administrasjonen er etableringen av fondets nye database, saksbehandlerverkøyet LYKILLINN, som etter en innkjøringsperiode høsten 2010 skal være i full drift fra 01.02 2011. Investeringen i og utviklingen av LYKILLINN utgjør også den største enkeltinvestering på driftssiden siden oppstarten av virksomheten i 2003.

Utviklingen mht søknader om tilskudd til prosjektmidler fra fondet er fortsatt i vekst. Antallet søknader om prosjektstøtte passerte for første gang 850 søknader, det inkom **851** søknader tilsammen ved de to søknadsrundene med frist 1. februar og 1. september. Det ble mottatt søknader for **ca 242 mill kr**. Fondet fordelte totalt **49,9 mill kr** på **259** tilskuddsmottakere.

I gjennomsnitt utgjør fondets bidrag **39 %** av finansieringen av prosjektene. Samlet økonomisk bistand gjennom Kulturminnefondets innsats for alle typer verneverdige kulturminner og kulturmiljøer utgjør i perioden 2003-2010 **ca 184 mill kr**, og verdiskapningen totalt i de samme prosjektene utgjør **ca 570 mill kr**.

En stor utfordring for Kulturminnefondet er det store og voksende antall **løpende saker** rundt om i landet som skal følges opp. I tidsrommet 2003-2010 er det tilsammen gitt tilskudd til **1159** prosjekter. Antallet løpende prosjekter er ved årsskiftet 2010/2011 hele **700** eller **103** flere enn ved forrige årsskifte. Dette vil øke ytterligere.

Ved utgangen av 2010 er det nå gitt støtte til prosjekter i **289** av 431 norske kommuner (2006). Det tilkom prosjekter i **23** nye kommuner dette året. Fordelingen framgår av vedlegg 1.

Riksrevisjonen har ikke hatt noen negative merknader til Kulturminnefondets økonomiske disposisjoner.

Årsmeldingen er godkjent i styremøtet i Kristiansand 23.-24.02 2011. Mindre opprettinger er utført i ettertid.

Björg Wallevik
styreleder

Siri Myrvoll
nestleder

Stein Ørnhøi
styremedlem

Per Helge Malvik
styremedlem

Reidar Bertelsen
styremedlem

Jon Suul
direktør

2. OM KULTURMINNEFONDET

2.1 Etableringen

Norsk Kulturminnefond ble opprettet av Stortinget den 21. juni 2002, jfr. St.prp. nr.63 (2001-2002). Kulturminnefondet er et statlig organ og sorterer under Miljøverndepartementet. De første vedtektene for fondet ble fastsatt ved Kongelig resolusjon av 7. mars 2003. Samtidig ble det første styret oppnevnt med en funksjonstid på fire år. Virksomheten kom i gang våren 2003. Etableringen av administrasjonen på Røros, i Bergmannsgata 25, var slutført og operativt med lokaler, søknadsskjema og nettsted pr. 01.02.04.

2.2 Styringsdokumentene for 2010 :

- *Vedtekter for Norsk Kulturminnefond*, fastsatt ved Kgl. res. av 7. mars 2003
- *Retningslinjer for tildeling av midler fra Norsk Kulturminnefond*, fastsatt av Miljøverndepartementet 5. mai 2003
- *Forutsetninger for tilsagn om tilskudd fra Norsk Kulturminnefond*, fastsatt av Miljøverndepartementet
- *Instruks for økonomistyringen i Norsk Kulturminnefond*
- *Tidelingsbrevet (årlig) fra Miljøverndepartementet*

I 2009 utarbeidet Miljøverndepartementet et første forslag til ny *Forskrift for Norsk Kulturminnefond*. Styret ga sin høringsuttalelse ved brev av 11.06 2009. Etter dette ble det ytterligere arbeidet med saken i 2010, Kulturminnefondet deltok i arbeidet. Forskriften trådte i kraft pr.01.01 2011.

2.3 Visjon

Styret har i tråd med mandatet i strategiplanen i 2005 definert visjonen for Kulturminnefondet:

”Kulturminnefondet skal være den viktigste offentlige medfinansieringspart for verneverdige kulturminner og kulturmiljøer i privat eie”.

Siden visjonen ble formulert og vedtatt har rammene for Kulturminnefondet økt betydelig. Prioriteringen av de tilgjengelige midler har vært klar og i samsvar med visjonen. Fondets gjennomsnittsbidrag for alle søknader, som er gitt tilskudd 2003-2010, ligger på **39 %**.

2.4 Styrets medlemmer og varamedlemmer 2010

Navn:	Funksjon	Funksjonstid til	Merknad
Björg Wallevik, Kristiansand (BW)	Styreleder fra 07.03 2003	01.07 2011 (8 år 4 mndr)	Reoppnevnt
Siri Myrvoll, Bergen (SM)	Nestleder fra 07.03 2003	01,07 2011 (8 år 4 mndr)	Reoppnevnt
Stein Ørnhøj, Lyngør (SØ)	Styremedlem fra 01.09 2007	01.07 2011 (3 år 10 mdr)	
Per Helge Malvik, Sunndalsøra (PHM)	Styremedlem fra 01.09 2007	01.07 2011 (3 år 10 mndr)	
Elisabet Bjørn-	Styremedlem fra	01.07 2011	Døde høsten 2010

Hansen, Oslo (EBH)	01.09 2007		
Reidar Bertelsen, Tromsø (RB)	1.varamedlem fra 01.09 2007, styremedlem fra høsten 2010	01.07 2011	Oppnevnt som nytt styremedlem høsten 2010
Grethe Fosslie, Oslo (GF)	2.varamedlem fra 01.09 2007	01.07 2011	
Jon Birger Østby, Bærum (JBØ)	3.varamedlem fra 01.7 2009	01.07 2013	

Styremedlem Elisabeth Bjørn-Hansen døde høsten 2010. Hun var et friskt, blidt og kreativt innslag i styret som både det øvrige styret og administrasjonen savner. Hun hadde med sin erfaring fra arbeid med kultur og næring en type erfaring som var meget nyttig.

2.5 Styrets arbeid 2010

Styreaktiviteten i 2010 har vært omfattende med til sammen 9 møter/arrangementer over tilsammen 17 dager, se nedenfor. Flere av møtene/arrangementene har medført reiser dagen i forveien eller i etterkant.

Dato	Type møte/arrangement	Sted	Deltakere fra styret
02.02	Styremøte (strategimøte) 01/2010	Gardermoen	BW, SM, SØ, PHM, RB, JBØ
14.04	Halvårsmøte med MD	Oslo	BW, SM, SØ, PHM, EBH
27.-29.04	Styremøte 02/2010, tildeling tilskudd	Røros	BW, SM, SØ, PHM, RB, JBØ
02.06	Kontaktmøte med MD	Oslo	BW
14.-17.06	Styrebefaring	Østfinnmark	SM, SØ, PHM
16.06	Styremøte 03/2010	Vadsø	SM, SØ, PHM
18-19.08	Styremøte (strategimøte) 04/2010	Røros	BW, SM, SØ, PHM, JBØ
13.10	Halvårsmøte med MD	Oslo	BW, SM
14.10	Årlig kontaktmøte med de frivillige organisasjonene	Oslo	(bare adm)
19.11	Kontaktmøte med MD	Oslo	(bare adm)
22.-24.11	Styremøte 05/2010, tildeling tilskudd	Røros	BW, SM, SØ, RB, JBØ
16.12	Årlig kontaktmøte med RA	Oslo	BW, SM

Det har vært avholdt to strategimøter (Gardermoen og Røros), to behandlingsmøter (Røros) og et møte (Vadsø) i forbindelse med årets styrebefaring som gikk til Øst-Finnmark. Styrebefaringen ble ansett som meget vellykket, der både Finnmark fylkeskommune og Samisk kulturminnevern under Sametinget skal takkes for god bistand.

Siden 2005 har det vært avholdt én årlig styrebefaring. Denne ordningen har fungert riktig godt, og styret har fått anledning til å se en rekke av de prosjekter fondet har gitt midler til samt fått diskutere relevante problemstillinger med regionale og lokale myndigheter samt eiere. Følgende styrebefaringer har blitt gjennomført 2005-2010: Sunnmøre (2005), Sør-Trøndelag (2006), Hordaland (2007), Gudbrandsdalen (2008), Agder (2009) og Øst-Finnmark (2010).

Styret og administrasjonen har årlig fire formelle treffpunkter med Miljøverndepartementet, to halvårsmøter (Oslo) og to kontaktmøter (Oslo). Dertil avholdes et årlig formelt kontaktmøte med Riksantikvarens ledelse (Oslo) der styreleder og nestleder samt direktøren deltar. Årlig avholdes også et kontaktmøte med de frivillige organisasjonene, men i 2010 var det bare administrasjonen som deltok.

Styrets hovedfokus for arbeidet i 2010 har vært:

- *Sluttbehandling av søknader*
- *Oppfølging Verdiskapingsprogrammet og Bevaringsprogrammet 2020*
- *Satsningsområdene: By og tettsted og Landbrukets kulturminner og kulturmiljø*
- *Ny forskrift for Norsk Kulturminnefond*
- *Den nye databasen Lykillinn*
- *Nye lokaler*
- *Utviklingen av virksomheten inkl rekruttering*

2.6 Administrasjon

Kulturminnefondets administrasjon har i tidsrommet 01.02 2004-31.12.2010 hatt tilhold i Proviansskrivergården, med adresse Bergmannsgata 25 i Røros bergstad.

Administrasjonen har vokst; fra én person pr. september 2003 til 8 faste medarbeidere pr. desember 2010:

Navn	Stilling	Ansatt fra/til	Merknad
Jon Suul	Direktør	01.09.2003-31.08 2009, 01.09.2009-01.09 2015	Åremålstilling
Solvår Knutsen	Kontorleder	14.08 2004	
Einar Engen	Seksjonsleder	02.05 2007	
Helene Tiller	Rådgiver	13.08 2007	
Eli Neby	Sekretær	13.08 2007	
Alexander Austnes	Rådgiver	02.01 2008-01.08 2010	Sagt opp, ny jobb hos Oppland FK
Frode Kristiansen	Rådgiver	10.09 2009-01.02 2010	Fratrådte 18.12.2009
Eli Heirung	Underdirektør	18.01 2010	
May I Arnevik Løseth	Rådgiver	01.02 2010	Tidligere engasjert (2009-10)
Sophie Gjesdahl Noach	Rådgiver	16.08 2010	

Engasjementer 2010:

Navn	Stilling	Ansatt fra/til	Merknad
Stig G. Lyngved	Førstekonsulent	01.02 2010-01.07 2010	Sagt opp
Unni Garnes	Prosjektleder	01.01 2010-01.02 2010	Avsluttet Kulturminneåret 2009
Magnus Borgos	Førstekonsulent	01.01 2010-01.11 2010	Permisjon arb for Oppland FK, gjenstår 2mndr 2011

Mari Søbstad Amundsen	Konsulent	16.08 2010-10.10 2010	Sagt opp. Ny jobb hos Riksantikvaren
-----------------------	-----------	-----------------------	--------------------------------------

Kjønnsfordeling og alder

Kjønnsmessig representasjon innenfor Kulturminnefondets organer pr. 31.12.2010:

Organ	Antall	Kvinner	Menn	Kvinner %	Menn %
Styret					
• styreleder	1	1	-	100	
• nestleder	1	1	-	100	
• styremedl.	3	1	2	33	67
• varamedl.	3	1	2	33	67
Faggruppen					
• leder	1	-	1		100
• medlemmer	3	1	2	33	67
• varamedl.	-			-	-
Administrasjonen					
• ledere	2	1	1	50	50
• medarbeidere faste	6	5	1	83	17
• engasjerte	4	2	2	50	50

Rekruttering faste stillinger ved administrasjonen pr. 31.12.10:

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Samlet
Kvinner					2		2	2	6
Menn	1				1	1	1		4
Turnover									
Kvinner									0
Menn								2	2

Gjennomsnittsalder faste medarbeidere i 2010: 48 år.

Gjennomsnittsalder alle medarbeidere i 2010: 45 år

Turnover

I 2010 opplevde Kulturminnefondets administrasjon for første gang siden opprettelsen i 2003 oppsigelser. Det var tre personer som sluttet (én i fast stilling og to i engasjement) og én fratredelse i prøvetiden (fast stilling). Med avslutningen av Kulturminneåret 2009 sluttet også prosjektlederen for Kulturminnefondets kulturminneårprosjekter.

Lokaler

Administrasjonens kontorlokaler i Bergmannsgata 25 er etter hvert blitt for små. I løpet av våren/sommeren 2009 ble det inngått intensjonsavtale med eier av Kjerkg. 25 om leie av Amneusgården f.o.m. 01.01 2011. Dette førte ikke fram. Ny avtale er gjort mht nye lokaler i Leigh-bua/gården, Bergmannsgata 17 med innflytting mars/april 2011.

Fag- og arbeidsmiljø

Et arbeidsmiljø ved Kulturminnefondets administrasjon som både ansatte og omgivelsene trives med, er avgjørende for administrasjonens suksess og omdømme. Et godt arbeidsmiljø er helt avgjørende for de framtidige rekrutteringsmuligheter av fagfolk til

administrasjonen på Røros. Det har i 2010 vært arbeidet med å legge til rette for forbedringer, dette videreføres og tiltak iverksettes i 2011, bla ved formalisering av organisasjonen.

Avtalene fra 2007 med Sør-Trøndelag fylkeskommune (STFK) og Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) om at representanter for disse institusjonene kan ha kontorplass ved fondets administrasjon, når de har arbeid på Røros, har i 2010 bare vært benyttet av NIKU (Jon Brønne). I 2007 ble det også inngått avtale med pensjonist Amund Spangen om kontorplass for arbeid med kulturhistoriske bokprosjekter, denne avtale ble avsluttet i 2010..

I 2008 ble det inngått en samarbeidsavtale med NTNU om hospiteringsplass for mastergradsstudent i studiet kulturminnevern. I 2010 har det ikke vært mulig å ta inn hospitant pga plassmangel. Det vil endre seg i 2011.

Administrasjonens viktigste oppgaver i 2010

Kort oppsummert har arbeidet vært knyttet til følgende oppgaver:

Administrativt

- Service overfor publikum
- Daglig drift
- Informasjon, oppdatering av nettsted
- Kontakt til MD og Senter for statlig økonomistyring avd. Tromsø (SSØT)
- Behandling av søknader gjennom administrasjonen og Faggruppens Faggruppemøter samt styremøter
- Oppfølging av prosjekter, økonomi og rapporter
- Utarbeide personalreglement
- Oppfølging av regelverk, krav og bestillinger
- Arbeid med nye lokaler og nytt utstyr
- Arbeid med ansettelse av tre nye medarbeidere, engasjementer oa avtaler
- Opplæring av nye medarbeidere
- Utviklingsarbeid av saksbehandlerverketøyet LYKILLINN
- Ajourføring nettsted
- Arkiv og biblioteket

Faglig

- Faglig rådgivning overfor søkere
- Behandling av søknader
- Oppfølging av prosjekter med oppsøkende virksomhet
- Oppfølging Verdiskapingsprogrammet, VSP-sekretariatet, piloter og søkere
- Oppfølging Bevaringsprogrammet 2020
- Kontaktskapende arbeid, nettverks-bygging
- Egne arrangementer: seminar og ulike treff inkl årets styrebefaring
- Møter: en rekke faglige møter/befaringer med mange ulike aktører. Årlige kontaktmøter med frivillige organisasjoner, Riksantikvaren, Sametinget/Samisk kulturminnevern, Statens Landbruksforvaltning og Røros kommune
- Databasen LYKILLINN

Økt pågang til administrasjonen

Administrasjonen har tydelig merket at alle typer henvendelser har økt, det gjelder telefon, e-post, post og personlig oppmøte. Dette har særlig utviklet seg fra sommeren 2006 og økt ytterligere i 2007, 2008 og 2009. Veksten har fortsatt i 2009, jf tabell 3.

Post, bilagshåndtering/utbetalinger

Post- og bilagsbehandling ved Kulturminnefondets administrasjonen har vært i sterk vekst over lengre tid. Ytterligere vekst i posten skjedde i 2010. Veksten i antall bilag økte ikke i samme tempo som post, men også her har det vært betydelig vekst (jf tabell 3).

Kulturminnefondets nettsted

Nettstedet er blitt et meget viktig møtepunkt med publikum og aktuelle søkere. Antall besøkende på nettstedet har vært økende siden det ble åpnet 01.02 2004. I 2009 økte trafikken ytterligere, men som forventet ikke like mye som i tidligere år – resultatet var ca 10 % økning (se tabell 4). For 2010 var endringen for første gang negativ med - 5,5%.

Etablering av boksamling og bokregister

Fondet har startet opp et arbeid med å bygge opp en faglig boksamling av eldre og nyere litteratur relevant innen kulturminnefeltet. Det skal være en referanse- og oppslagsboksamling til bruk for ansatte, faggruppen og besøkende. Fondet er så heldig å ha mottatt en rekke bokgaver fra inn- og utland, fra enkeltpersoner og faginstitusjoner i 2006-2008. Boksamlingen har en del av den sentrale litteraturen innen det kulturminnefaglige feltet. Samlingen utgjør ved utgangen av 2010 ca 1200 titler.

I 2009 mottok fondet en henvendelse fra Brita Skjølvold, Oslo, med forespørsel om Kulturminnefondet ville være interessert i å overta fagbiblioteket etter hennes avdøde mann, professor i arkeologi, Arne Skjølvold. Han var født i Rugeldalen i Røros kommune. Delere av samlingen ble bragt til Røros i desember 2010.

2.6 Faggruppen

I tråd med vedtektene skal Kulturminnefondet ha en faggruppe slik at behandlingen av saker skjer i et to-trinnsystem. Faggruppen møtes to ganger om året (vår og høst) ved administrasjonens kontor på Røros for gjennomgang og innstilling av saker til styret. Det blir inngått skriftlige arbeidsavtaler med den enkelte fagrådgiver. I september 2010 ble det arrangert et første strategimøte med Faggruppen. Et slikt møte vil bli avholdt årlig heretter. Faggruppen har i 2010 også utpekt leder for gruppa.

Følgende personer har deltatt i faggruppearbeidet i 2010:

Navn	Søknadsrundene 2010	
	14.	15.
Bjarte Gullachsen, Bergen	1	1
Arnstein Brekke, Bodø	-	1
Ingeborg M Mathiesen, Koppang	1	1
Kai Jensen, Tønsberg (leder)	1	-

2.7 Evaluering

Kulturminnefondet ble sist evaluert i 2007 (se *NIBR-rapport 2007:6* Evaluering av Norsk Kulturminnefond). Evalueringen ble den gang begrenset til den samfunnsmessige delen, da antallet ferdigstilte prosjekter var få.

3. BUDSJETT OG REGNSKAP

Grunnfondet i Kulturminnefondet

I ordinært statsbudsjett for 2009 ble Kulturminnefondets grunnfond økt med 200 mill NOK (St.prp. nr.1 2008-2009 Miljøverndepartementets budsjett). Ved revidert statsbudsjett 2009 ble ytterligere 200 mill NOK tilført grunnkapitalen. Det betyr at regjeringens ambisjoner, omtalt i Soria Moria I, om å bringe grunnfondet opp i 1,4 milliarder NOK i løpet av stortingsperioden 2005-2009, ble oppfylt.

For 2010 ble ingen nye ressurser tilført grunnfondet, ei heller i statsbudsjettet for 2011.

Miljøverndepartementet har i 2010 fått oversendt konsekvensvurderinger mht renteutvikling, inflasjon og behov som grunnlag for argumentasjon for framtidig utvikling av grunnfondet.

Midlene avsettes i Norges Bank på 10-års statsobligasjonsrente. Renten varierer fra avsetning til avsetning.

Den samlede avkastningen utgjorde for 2010 **55,2 mill kr.** (jf St.prp.nr.1 (2009-2010) Miljøverndepartementet). Den samlede ramme disponibelt for fondet utgjøres av avkastning, pluss overføringer og renters rente av innestående beløp (øremerkede tilsagn), bruttobudsjettet for fondet var i 2010 **58,5 mill kr.**

Driftsbudsjettet og regnskap for Kulturminnefondet 2010

Rammen for bruttobudsjettet for 2010 utgjorde tilsammen **kr 58 523 271**, bestående av avkastningen samt overføringer (i all hovedsak rentes rente av innestående tilsagn) som utgjorde **kr 3 293 271**.

Driftsbudsjettet utgjorde i 2010 **kr 10 723 771** eller **18 %** av fondets totale ramme.

Oppsatt budsjett for tilsagn om tilskudd var på **kr 48 mill**, herav øremerket **kr 10 mill** til prosjekter under Verdiskapingsprogrammet og **kr 18 mill** til fredete hus i privat eie. Derved ble beløpet til ordinære tilsagn kr 20 mill.

Endelig fordeling tilsagn gitt i 2010:

Ordinære tilsagn	kr 23 246 500
Verdiskapingsprogrammet	kr 9 032 500
Bevaringsprogrammet	kr 17 685 500
Tilsagnsbeløp tilsammen	kr 49 964 500

3.1 Resultatregnskap 2010

Inntekter	2010 Regnskap	2010 Budsjett
Fondsmidler	55 230 000,00	55 230 000,00
Overføring forrige år	1 905 817,77	3 293 271,00
Ymse inntekter	186 600,00	
Tilbakekalt tilsagnsbeløp	3 642 193,27	
Inntekter totalt	60 964 611,04	58 523 271,00

Kostnader

Faste stillingshjemler	4 701 310,19	4 148 591,67
Engasjementer	252 240,30	1 074 343,33
Påløpte feriepenger	489 199,40	
Honorar og godtgjørelser	181 000,00	274 000,00
Arbeidsgiveravgift	1 258 374,76	-
Innkjøp	2 373 713,97	1 790 400,00
Reise- møte og velferdstiltak	1 078 646,14	1 311 790,00
Kontorkostnader	973 560,00	672 200,00
Konsulentbistand, utredning	612 197,63	635 000,00
Kurs- og konferansekostnader	207 959,50	180 000,00
Vedlikeholdstjenester	152 825,63	240 000,00
Kostnader lokale	316 659,26	282 000,00
Diverse utgifter	-	115 446,00
Sum Driftskostnader	12 597 686,78	10 723 771,00
Tilsagn ordinært	23 246 500,00	20 979 500,00
Tilsagn Verdskapingsprogrammet	9 032 500,00	9 120 000,00
Tilsagn Bevaringsprogrammet	17 685 500,00	17 700 000,00
Sum Tilsagn	49 964 500,00	47 799 500,00
Kostnader totalt	62 562 186,78	58 523 271,00
Årsresultat	-1 597 575,74	0,00

Underskuddet i 2010 utgjør i hovedsak arbeidsgiveravgift og påløpte feriepenger som utgjør til sammen ca 1,8 millioner kroner for årene 2003-2010. Disse utgifter har ikke vært trukket. Ved overgang fra SSØDrammen til SSØTromsø ble dette forhold oppdaget. Det er nå opprettet. Heretter trekkes disse utgifter årlig.

3.2 Kapitaloversikt

Saldo i Norges Bank pr. 31.12.10	1 558 112 885,00
Fondskapital	-1 400 000 000,00
Skyldig arb.g.avg	-1 227 066,00
Skyldig arb.g.avg av feriepenger	31 308,76
Skyldig feriepenger	489 199,40
Reiseforskudd	840,00
Leverandører	-2 297 741,32
Avsetning bundne tilsagn	-89 790 428,00
Til disposisjon 2011	64 277 981,15

4. SØKNADER OG BEHANDLING

4.1 Søknadsøkningen fortsatte i 2010

Den store økningen i antall søknader om midler fra fondet i 2007 var noe uventet med mer enn en fordobling av søknadsmengden i forhold til året før. Økningen fortsatte i 2008 (713 søknader) og økte ytterligere i 2009 (806 søknader) og 2010 (851). Det er gitt tilskudd til **1159** prosjekter i perioden 2003-2010. Ved utgangen av 2010 er til sammen **486** prosjekter, som Kulturminnefondet har bidratt med midler til, blitt avsluttet og godkjent mht sluttrapportering (utført arbeid og budsjett).

Ved utgangen av 2010 har fondet til sammen **683** prosjekter som enten løper eller er nyoppstartede prosjekter, det er **120** flere enn ved tilsvarende tidspunkt i 2010. Dette er den største utfordringen for fondets administrasjon framover i tid. En tettere oppfølging med faglig rådgivning og kontroll mens prosjektene løper, med blant annet befarings på stedet, er svært viktig for å sikre kvaliteten i prosjektene.

4.2 Verdiskapingsprogrammet (VSP)

Verdiskapningsprogrammet (VSP) fase 1 ble avsluttet ved utgangen av 2010. Kulturminnefondet har siden oppstart i 2005/2006 bidratt med betydelige midler til prosjekter under de 11 utvalgte pilotene i programmet, til sammen 39,8 mill kr.

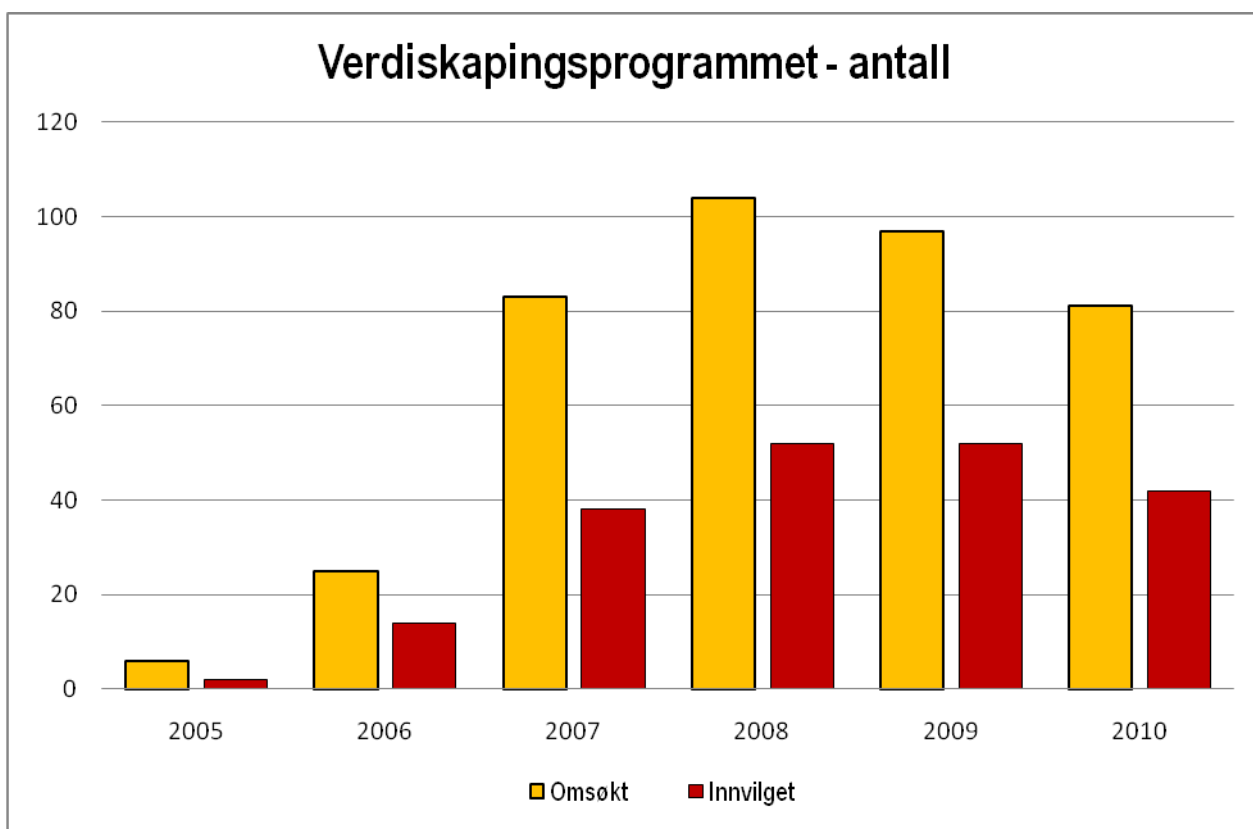
Riksantikvarens lederteam har vært styringsgruppe for VSP. Kulturminnefondet har ingen rolle i styringen av VSP. Kulturminnefondets styre og direktør fikk anledning til å gi synspunkter på aktuelle piloter ved oppstart i 2005/2006, men var ikke med på det endelige valget. Administrasjonen har årlig deltatt i en rekke VSP-arrangementer og befart en rekke prosjekter. For flere har det åpenbart vært av avgjørende betydning for resultatet. Alle de 11 pilotene fikk besøk av representanter fra Kulturminnefondet i 2010.

Da det av Miljøverndepartementet har vært lempet på kravene til søknader og antallet søknader i forhold til øremerkingen har vært langt mindre enn for de ordinære, har det vært lettere å komme gjennom ved verdiskapningsprosjekter. Det er påpekt fra mange. Styret har påpekt de uheldige sidene ved øremerkingene.

Omsøkte og innvilgede søknader

Verdiskapingsprogrammet 2005 – 2010	Antall		Beløp	
	Søknader	Tilsagn	Søknader	Tilsagn
Pilotprosjekter				
Den verdifulle kystkulturen i Nordland	74	29	26 237 472	7 142 000
Hamningberg	26	14	5 454 818	2 013 000
Atlantehavsvegen - Bud-Kristiansund	31	14	7 645 250	2 019 500
Nordgudbrandsdalen og Valdres	132	71	30 011 058	12 861 000
Pilegrimsleden	40	22	12 296 270	3 633 500
Nærøyfjorden verdensarvpark	25	16	4 790 600	2 240 000
Perler i Nordsjøløypa	17	7	3 303 000	926 500
Oddaprosessen.no	13	9	10 416 751	3 607 500
Porto Franco	25	13	10 364 075	2 447 500
Hammerdalen	5	2	5 247 000	2 000 000
Norsk tradisjonsfisk	8	3	2 154 000	882 000
Tilsammen	396	200	117 920 294	39 772 500

Det er innvilget søknader i alle pilotområdene, og det er så langt igangsatt tiltak i de fleste pilotprosjektene. Antall søknader har gått noe ned fra 2008, selv om antall innvilgede prosjekter holder seg stabilt.

Disponering av midler i favør av prosjekter under Verdiskapingsprogrammet framgår av tabell 6 og 8.

Kulturminnefondets evaluering av kulturminnetiltak under Verdiskapingsprogrammet

I forbindelse med den pågående følgeforskningen i regi av RA har administrasjonen i Kulturminnefondet påpekt behovet for en egen evaluering av de konkrete istandsettingsprosjektene som Kulturminnefondet har medfinansiert. Våren 2009 ble evaluering av istandsettingsprosjekter påbegynt.

Målsettingen med fondets evaluering er å skaffe fram oversikt over de faktiske kulturminnefaglige resultatene av gitte tilsagn. Det legges vekt på følgende punkter ved gjennomgang av de enkelte prosjektene:

- tiltakenes effekt på de samlede kulturminneverdier
- prosjektenes total kostnader i forhold til budsjetterte kostnader, herunder også privat medfinansiering i prosjektene.
- tiltakenes medvirkning til sosial, miljømessig, kulturell og økonomisk verdiskaping
- hvordan fondets administrasjon kan forbedre egen søknads- og øvrig saksbehandling

De foreløpige resultatene av gjennomgangen av prosjektene avdekker flere forhold, både kulturminnefaglige og økonomifaglige, i tillegg til opplysninger om ny bruk og verdiskapingselementene i prosjektene. Arbeidet så langt viser høy grad av nytteverdi med tanke på ovennevnte punkter, samtidig som det har klar overføringsverdi til fondets øvrige tema/satsningsområder. 77 prosjekter er befart i forbindelse med evalueringen. Rapport kommer som nr.1 i fondets nye rapportserie.

4.3 Status tilskudd til fredete kulturminner og kulturmiljø

I vedtektene til fondet er det fastsatt at minst 1/3 av avkastningen over tid skal anvendes til tiltak på fredede kulturminner og kulturmiljøer. Antallet omsøkte prosjekter som gjaldt fredete kulturminner og kulturmiljøer var relativt begrenset i perioden 2003-2007, og fondet hadde liten kapasitet til å arbeide eksplisitt med oppfølging av slike saker.

Høsten 2008 ba Miljøverndepartementet Kulturminnefondet om særlig å bidra til at Bevaringsprogrammet (BVP) 2020 ble gjennomført. I tildelingsbrevet for 2009 ble det øremerket midler til formålet. Det er et prosjekt i Riksantikvarens regi som retter seg mot private eiere av fredete bygninger, hvor visjonen er å oppnå normalt vedlikeholdsnivå pr 2020.

I tildelingsbrevet fra Miljøverndepartementet for 2010 fikk Kulturminnefondet i oppdrag å øremerke **18** mill kr (6 mill mer enn i 2009) av fondets avkastning til Bevaringsprogrammet. 0,4 mill kr var øremerket til andre fredede kulturminner og kulturmiljøer. Administrasjonen tok kontakt med flere fylkeskommuner for å drøfte nye søknader for 2010, og **17,8** mill kr ble disponert til formålet ved tildelingene 2010 som et resultat av dette. Styret har påpekt det uheldige i disse øremerkingene da det bidrar til å blande roller og gjør det uklart for eierne hvem som har ansvaret for fredede kulturminner.

Fondets administrasjon har hatt møter og kontakt med Riksantikvaren, flere fylkeskommuner, pilotene samt enkelteiere om aktuelle prosjekter/nye søknader. I alt **77** søknader innkom og **54** tilsagn ble gitt til fredete hus i privat eie. 5 tilsagn ble gitt til andre fredete kulturminner. Under kategorien arkeologiske kulturminner ble det gitt **2** tilsagn.

4.4 Status tilskudd til kulturhistorisk viktige kirker

Kulturminnefondets vedtekter av 2003 nevner kulturhistoriske kirker som en oppgave for Kulturminnefondet. Imidlertid er det hittil bare mottatt svært få kirkerelaterte søknader. Det kan henge sammen med at reglene for tilskudd fra fondet ofte har gjort søknader fra kirkehold uaktuelle. Felleskirkelige råd/menighetsråd vil normalt ikke kunne tilfredsstille kravene på gjennomsnittlig 50 % privat medfinansiering eller 30 % som minstekrav, selv om det finnes unntak.

4.5 Saksbehandlingstid og prosedyrer

I perioden 2004-2010 har det vært to årlige søknadsfrister, unntaket var i 2007 da det var tre. Tidspunktet for fristene har variert mht til vinterfristen fra 15.04 (2004), 01.03 (2005-07) mens høstfristen hele tiden har vært 01.09. Fristen har vært kunngjort tre måneder i forkant av fristene.

I perioden 2003-2007 (vår) var saksbehandlingstiden ca to mndr, men med stor økning i søknadsantallet ble saksbehandlingstiden forlenget til tre mndr fra høsten 2007.

Saksbehandlingen av søknader omfatter registrering, siling av feilsendte søknader og retur av slike, gjennomgang av tilsendt materiale, framstilling for Faggruppen, vurdering i Faggruppen, innstilling fra direktøren til styret, styrebehandling.

I 2003 fungerte Miljøverndepartementet som sekretariat for fondet. Da ble to eksterne fagpersoner innleid til saksbehandling og utarbeidet anbefalinger for styret. I perioden 2004-2006 var det Faggruppens innleide fagrådgivere som gjorde vurderingene. Fra 2007 ble det administrasjonens oppgave med egne rådgivere.

Fra høsten 2007 har administrasjonen strengt fulgt sitt nye oppsett for gjennomføring av behandlingen.

4.6 Klager

Etter vedtektene er det begrenset klageadgang mht vedtak fattet av Kulturminnefondet. Det kan ikke klages på det faglige skjønnet, men på saksbehandlingsfeil og feil rettsanvendelse. Siden oppstart i 2003 har det årlige antallet klager vært meget begrenset. De fleste som mottar avslag (som er begrunnet) ser verdien av å bearbeide/rette/forbedre søknadene og velger derfor å søke på nytt framfor å klage.

I 2010 kom det inn **16** klager. Oversikt over klager 2003-2010 framgår av tabell 12.

4.7 Kunngjøring av frister for å søke om fondsmidler

Kunngjøring skjer gjennom et annonsebyrå i utvalgte aviser samt nettsteder. I tillegg omtales fristene på fondets egen hjemmeside.

Norsk
Kulturminne
fond

SØKNADFRIST FOR TILDELING 2010

Herved kunngjøres 2. frist for søknader om tilskudd fra Norsk Kulturminnefond i 2010.

Søknader må være poststemplet senest **01.09.2010**. Fristen er definitiv og søknader blir behandlet slik de er ved fristens utløp.

Det skal fordeles 16 mill kr til kulturminnetiltak, herav 8 mill kr til Verdiskapingsprogrammet.

Satsingsområder for 2010: By og tettsted samt Landbrukets kulturminner og kulturmiljø.

Herved kunngjøres nye satsingsområder fra 2011: Industrikultur, By og tettsted samt Kystkultur.

Søknadsskjema, veiledning og annen informasjon finnes på **www.kulturminnefondet.no**
Ytterligere informasjon tlf. 73 10 36 00.

Søknader sendes:

Norsk Kulturminnefond, Pb. 253, 7361 Røros

Kunngjøring 2.søknadsrunde 2010.

4.8 Krav om privat medfinansiering

Med privat medfinansiering menes normalt egeninnsats (dugnad) og egenkapital i form av:

- egne midler
- private lån
- verdien av egne materialer
- verdien av bruk av eget utstyr (maskiner)
- innsamlingsmidler (ideelle organisasjoner)
- donasjoner (normalt fra ideelle organisasjoner)
- tilskudd fra private stiftelser, legater, fond etc.
- tilskudd fra sponsorer

Kulturminnefondets daglige leder ba høsten 2003 de ideelle organisasjonene innen kulturminnevernet om å bidra til at det ble fastsatt ett kronenivå pr time for dugnadsinnsats. Organisasjonene ble enige om en timesats på kr 200 pr time. I ettertid har det vist seg positivt for mange frivillige organisasjoner at verdien av dugnaden er bestemt og at dette kan innregnes i finansieringen av prosjekter. Det har ikke vært noen spørsmål til det nivået som ble fastsatt i 2003. Det må bety at man traff godt..

Stortingets forventninger om at etableringen av Kulturminnefondet skulle forløse betydelig egeninnsats og egenkapital ble tidlig tilfredsstillt. Kulturminnefondets gjennomsnittsbidrag til prosjekter som har fått støtte 2003-10 ligger på 39 % (se tabell 15), og gjennomsnittskravet om 50 % privat medfinansiering er dermed i gjennomsnitt oppfylt.

Prosjektene finansieres normalt på følgende måte:

- egeninnsats og tilskudd fra fondet

- egeninnsats, offentlig tilskudd (vanligvis SMIL-tilskudd og/eller tilskudd fra fylkeskommune) og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, egenkapital og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, egenkapital, offentlig tilskudd (vanligvis SMIL-tilskudd og/eller tilskudd fra fylkeskommune) og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, egenkapital, tilskudd fra privat stiftelse, fond, legat el (vanligvis Stiftelsen UNI) og tilskudd fra fondet

Samfinansiering er omtalt som en ambisjon i retningslinjene for fondet, likeså at fondet aktivt skal arbeide mot sponsormarkedet. Administrasjonen har ikke kapasitet til å ivareta disse utfordringene, som ville kreve betydelige ressurser for å oppnå resultater. Fondet har likevel drevet utstrakt kontaktsøkende virksomhet og informasjonsarbeid overfor myndigheter og organisasjoner. Stiftelsen UNI er en privat og viktig aktør det er knyttet kontakt til. Finansieringen av det enkelte prosjekt er søkers ansvar. Det gies råd om hvor man kan søke bla private tilskudd. Administrasjonens mulighet til aktiv medvirkning mht ekstern (privat) finansiering begrenses til rådgivning.

4.9 Prioriteringsgrunnlaget for søknadsbehandlingen

Følgende forhold er lagt til grunn for de faglige prioriteringer i 2010:

Tekniske krav:

1. Søknaden må fylle de tekniske krav jf. Veiledningen.

Finansiering:

1. Høy privat egenandel i form av dugnad og private midler, over 50 %
2. Høy privat egenandel i form av dugnad og/eller private midler, under/inntil 50 %
3. For landbrukssøknader prioritet til de som har fått/regnet inn tilskudd fra SMIL
4. Andre

Kontakt med antikvarisk myndighet:

1. Kontakt opprettet/dokumentert
2. Kontakt ikke dokumentert

Målgrupper:

1. Private enkelteiere og ideelle organisasjoner
2. Ideelle stiftelser
3. Andre private eiere
4. Andre

Formell status, 1-3 likestilt, spesielt fokus på fredet:

1. Fredet (inkl automatisk fredet)
2. Definert bevaringsverdig av antikvarisk myndighet
3. Regulert til spesialområde bevaring
4. Annet

Prioriterte satsningsområde, likestilt 1-3 valgt av styret:

1. By og tettsted
2. Landbrukets kulturminner og kulturmiljø
3. Generelt

Miljøverndepartementets føringer 2009:

1. Verdiskapingsprogrammet, 11 utpekte piloter
2. Fredete kulturminner og kulturmiljø

Kategorier:

1. Alle kategorier bør dekkes om mulig

Den faglige prioriteringen skjer i 5 grupper:

1a	Tilsagn om tilskudd	Gode tiltak. Godt dokumenterte og gjennomarbeidede søknader
1b	Tilsagn om tilskudd	Søknader som er gode nok, men kan settes ned til 2
2	Ikke tilsagn	Mangler enkelte vedlegg, lav privat andel. Satsningsområder, privatandel eller annen prioritering danner grunnlag
3	Ikke tilsagn	Mangler fotodokumentasjon, kostnadsberegninger offentlige tillatelser; byggetillatelse, godkjenning av tiltak på fredet anlegg osv.
4	Ikke tilsagn	Mangelfull søknad, svakt antikvarfaglig, lav privat andel
5	Ikke tilsagn	Søknader som faller utenfor/er svært mangelfullt utfylt. Objektet kan falle innenfor

Styret har bedt om at prioritet bearbeides/forenkles.

4.10 Søknader og resultat av behandlingen i 2010 samt oversikter for 2003-10

Veksten i antall søknader fortsatte i 2010 med, totalt 851 innkomne søknader. Hele 256 prosjekter fikk tilskudd fra Kulturminnefondet i 2010. Til sammen ble det gitt tilsagn om tilskudd på vel 49 mill kr til disse prosjektene.

Alle prosjekter det er gitt tilskudd til i 2010 gjelder fysiske prosjekter (som for tidligere år). Som ventet tildeles kategorien bygg og anlegg den største delen av midlene. Fondet har imidlertid en ambisjon om at alle kategorier skal få midler.

Den geografiske fordeling av prosjekter det er gitt tilskudd til i 2010 framgår av tabell 6, gjennomsnittsbidrag framgår av tabell 9.

I 2010 ble 16 prosjekter gitt tilsagn over 0,5 mill kr, de utgjorde tilsammen 13,4 mill kr, se tabell 10. Fram t.o.m. 2006 var høyeste tilskudd 0,5 mill kr. I 2007 og 2008 var høyeste tilskuddsbeløp 1 mill kr, høyeste beløp i 2010 var 2 750 000 kr.

Tabell 16 viser fylkesvis fordeling av antall søknader og prosjekter som har fått støtte i 2010. Fordelingen over landet mht antall søknader fra de enkelte fylkene og tildeling av prosjektmidler er ulik. En del fylker går igjen som sterkest representert i søknadsmengden hvert år. Fondet har stor oppmerksomhet rettet mot dette forholdet og vil søke å oppnå en jevnere fordeling.

I vedleggene, tabellene 1-18, gis oversikt over søknader, tilskudd og verdiskapingseffekt og statistikker mht kategorier, formell status, eierforhold, satsningsområde og finansiering for de innvilgede søknader.